

IZHAJA VSAK ČETIRTEK

Naročnina:	ITALIJA	INOZEMSTVO
Uredništvo in upravnistvo	za stranke ob ponedeljku	kolone v širokosti 63 mm
cent., trgovski, obrtniški og		

Trst, 3. maja 1923.

DELO

Glasiło Komunistične stranke Italije

Komunistična internacionala ne pozna omahljivosti. In poznati je ne sme noben sodrug, noben somišljenik. Ni lepota, ni lahkost v našem boju. Marsikateri strmi klanec bo treba prehoditi predno pridemo do cilja. To naj imajo vedno pred očmi vsi tisti, ki hrepené po boljši bodočnosti.

Mi in narodni sindikati

Iz krajev kjer so fašisti ustanovili svoje narodne sindikate nam prihajajo pisma sodrugov delavcev, ki bi radi vedeli ali naj v te sindikate vstopijo ali jih pa naj bojkotirajo. Znamenja, da je postalo aktualno tudi za našo pokrajino vprašanje s katerim se je že bavila Tretja internacionala.

Odgovor na taka pisma ni tako enostaven kakor bi se zdelo ako ravno se je v tem oziru razpravljalo o našem časopisu na dolgo in široko. Vendar priznamo, da imajo naši sodrugi in sploh vsi delavci, ki slede našemu gibanju prav ako zahtevajo tozadevni navodil in pajasnili.

Najprej moramo ugotoviti, da nimamo mi velikih industrijskih centrov kjer se delavski množice zbirajo v velikih sindikalnih ali strokovnih organizacijah. Kjer pa taka proletarska središča obstoje so ostale naše strokovne organizacije zaenkrat še nedotaknjene. S čemur pa ni povedano, da bo ostalo tako tudi z naprejem. Fašizem ima tendenco, da uniči vse dosedanje proletarske organizacije, politične, sindikalne in združne. To je njegova naloga in je ob enem tudi njegova življenska potreba. To svojo nalogo vrši po svojih močeh najprej tam kjer se mu zdi najbolj potrebno in močnejše in je popolnoma razumljivo, da bo skušal razširiti tako svoje razdiračelo delo po vseh deželah Italije. Pri takemu delu mu pa ni ne smemo pomagati marveč se moramo postaviti v bran in mu kljubovati do zadnjega. V mestih in v strokah kjer so bili sindikati in v rokah energičnih proletarskih voditeljev, se fašizmu še ni posrečilo teh sindikatov uničiti niti si jih osvojiti. Drugače je bilo tam kjer so se voditelji dali preplašiti od prvih fašistovskih groženj in je za dostavil mal viharček, da so taki voditelji izdali delavce in ušli v nasprotniški tabor. Taki voditelji so potem opravičevali svoje izdajstvo češ, da so razmere take in take in da je naloga delavcev pomožiti fašistovski sindikate in zapeljati jih na pot pravih proletarskih organizacij.

Bil je in je še vedno prazen izgovor. Voditelji in delavci, ki se ustrašijo prvega nasprotniškega napada, ne bodo nikdar sposobni, da bi vršili v vrstah narod. sindikatov razdirajočo nalogo in propagando, ki gre za tem, da vsi takim sindikatom pečat razrednega boja. Le od takih voditeljev in delavcev, ki so ustrašili v boju z nasprotnikom do zadnjega, ki se niso ustrašili težav in groženj in so bili končno le prisiljeni se pridružiti narodnim sindikatom, le od takih torej smemo pričakovati, da bodo naredili svojo dolžnost napram razredno zavednemu proletariatu tudi v nasprotniškem taboru.

Misel, ki priporoča naj gre proletariati v fašistovski sindikate, da jih preprosto izide razrednega boja in jih takoj prisili v mezdna in druga razredna gibanja, ki nikakor ne morejo biti fašistom prijazna, ne smejo naši ljudje tolačiti tako kakor delajo to socialni demokratije. Le tam in le tedaj ko je vsak drug odpor nemogoč ali bi zahteval prevelikih žrtv, ki jih delavci nebi mogli prenesti, le tam in le tedaj je opravičen in celo opravičljiv vstop naših delavcev v narodne sindikate. Nikakor pa ne v krajih in v strokah kjer je odpor še mogoč, kjer so voditelji pripravljeni na boj in so kadri naših organizacij in sindikatov če že ne nedotaknjene ni vsaj v onem stanju, ki zamore tak boj in tak odpor vzdržati.

Ideje in naloge, ki jih daje komunistična internacionala predvsem svojim pristajam in proletariatu sploh, moramo tolačiti vedno iz strogo revolucionarnega stališča. Ako je bilo rečeno, da smemo in da morajo komunisti in razredno zavedni delavci v vrste narodnih sindikatov, ni bilo s tem povedano, da moramo zalutiti šila in kopita v koruzo in se udati nasprotniku ter čakati v njegovih organizacijah z rokami v žepu na boljše čase. Tudi ni bilo s tem rečeno, da imamo mi v narodne sindikate kakšno zaupanje. Komunistična internacionala ne pozna omahljivosti in tudi ne poznata onega otroškega mišljenja o lepoti in lahki razrednega boja. Ona ve, da je razredni boj trda reč in ve, da zmaga v boju le oni ki zna vstrajati in ima pogum se boriti Borti pa se moramo do zadnjega na svojih pozicijah. Le kadar nas sovražniki prepodi iz teh in ni nobenega upanja da bi si jih v do glednem času zopet osvojili, le tedaj smemo poslati svoje bojovnike v nasprotniški tabor. Ne, moramo poslati svoje bojovnike; moramo se podati, ker smo vsi bojovniki, ker imamo napram sebi in svojemu idealu vsi enake pravice in enake dolžnosti. Resnična potreba razdiralnega dela v fašistovskih organi-

Praznovanje Prvega maja

V ITALIJI

Kljub Musolinijevi prepovedi, ki je šla za tem, da se popolnoma odpravi praznovanje prvega maja, je delavstvo v mnogih mestih dokazalo, da se ne da ustrašiti po groženju odpuštili ali drugih represalij in, da ni v njemu umirilo revolucionarno stremenje, ki se med drugim izraža s prekrivanjem rok na dan prvega maja.

V industrijskih centrih se je delavstvo pošteno poživilo na dekret in se ni predstavilo na delo.

V MILANU so tramvaj zjutraj vozili le malo število delavcev k tovarnam. Skupno računano se je, iz večjih in manjših tovarnen vzdrazilo dela približno 80 odstotkov.

V RIMU ni delalo veliko število kovinarjev in stavbiščnikov delavcev.

V BOLONJI je bil razmeščen po celotnem mestu velik varnostni aparat. Kljub temu pa je bilo mnogo onih, ki so se vzdražali od dela. Proletarci so se tudi na drug način spomnili dolžnosti do delavskih stvari s tem, da so pridno nabirali za delavski tisk.

V BENETKAH je bila odsotnost delavcev v nekaterih tovarnah splošna, v drugih delna.

V INOZEMSTVU

V Nemčiji

Prvi maj je v Berlinu potekel mirno. Komunisti in socialisti so stvorili skupen spoved ter uprizarili shode. Demonstracij so se udeležile tudi žene rudarjev z otroci.

Vesti iz Jugoslavije

In perpetuum rei memoriam

Radi poziva na pregled biranih spisov 5 radnika predloženo na kazan smrti. Split, 10. aprila 1923.

Neko se večito spominja da burška-ska Dalmacija u beževnim nasiljima i u svojim antisocijalnim težnjama izmenjuje danas ljude, koje nije licaevala ni pod vladavinom mladihških duždova, ni po Napoleonovim pohodom početkom devetnaestog veka, ni za vreme Austrije, pa ni za trajanja talijanske okupacije.

Jadna Dalmacija! Jesi li ikada mislila da na ovom lepom prostoru, delu prirode i radničkih ruku, otklanjajući jednog Accursia u pogoršenom izdanju i da li si se mogla ikada nadati da će u večitici napačenim procesima protiv predstavnika radničke klase iz tebe iskopnuti razni Kosutići i Vukelići, čija moralnost u upoređenju sa savršeno dalmatinskom čistotom pravde stoji u odnosu suvog zlata prema crnom ugljenju.

Potom epifanijski radnički. (Antun Krstulović, Jorko Polić, Fabijan Ritzmilović, Antun Reić i Josip Rosić), očekuju u budućnosti zatvoru dan sudbene rasprave da odgovoraju za delo koje se po zahtovu optužnice, kažnjava smrću ili robom do dvadeset godina. Državni tužilac tuži ih:

»Što su organizirajući mafusotno udruženje u svrhu propagande komunizma i izdajući izdani praplas »Radnom narodu sela i varošci u ime radničkog promicateljnog odbora u općinskim izbornima za Dalmaciju nadnevkom »Split 23. kolovoza 1922.« čiji je političnim njegovim sadržajem širili pismenu komunističku propagandu. Počinili su time svi krivični zločin u smislu čl. I. br. 1 i 2 zakona o zaštiti javne bezbednosti i poretka u državi, kažnjivi po čl. II. istog zakona smrću ili robom do 20 godina te konfiskacijom proglasa Radnom narodu sela i varošci nadnevka Split 23. augusta 1922. potpisana od svih pet okrivljenika, a tiskana u trgovačkoj tiskari u Splitu.

OBRAZLOŽENJE OPTUŽNICE

Okrivljenici su istaknuli pristaje bivše komunističke partije i kao tekvi bili su upisani u registar komunističke političke partije u Splitu pod br. 50, 155, 251, 158, 159. U prvi čas izdavanja zakona o zaštiti javne bezbednosti i poretka u državi, koji zabranjuje širenje i podizanje komunizma bilo u kojoj formi, bili su se pridružili, a kad je prošle god. pukao glas da će se brzo obaviti općinski izbori u Dalmaciji, prenuili su se i stali organizirati da nastave prekinuti radom i propagandom komunizma. U tu svrhu izdali su dana 23. augusta prošle godine javni proglas Radnom narodu sela i varošci potpisanim od svih petero okrivljenika.

Već sami neslov tog proglasa »Radnom narodu sela i varošci« počinje istim riječim kojim se služila bivša komunistička partija prigodom izbora za konstituantu. U samom proglasu rastu-mačeno je da su »radnička klasa«, »radni narod«, »radnički promicateljni odbor« identični pojma sa komunističkom partijom, jer je u proglasu izričito rečeno da »radnička klasa stjenja pod naredbama i zakonima Obznana i zakona o zaštiti države koji su uništili političku partiju radnog naroda, a pored toga ne dopušta rad ni ekonomskom organizacijama. Notorno je da su i poznata Obznana i zakon o zaštiti države bili izdani za zaštitu države, sačinjenj

V zasjednom ozemlju

V Essenu se je vršila demonstracija, katere se je udeležilo 200 tiso delavcev. Oblasti so sicer potegnile vojaštvo, pač pa so francoski letalci sledili, letajoč precej nizko, razvoju manifestacije.

V Bochumu so demonstrantje nosili v spredu napise deske, z napisi v francoskimi, s kojimi se pozdravlja svo-bodo, ter naperjenimi proti militarizmu.

V Parizu

Se je dan prvega maja zaključil s nekoliko incidenti.

Ko so se delavci razhajali z enega shoda, je prišlo do spopadov med množico in policijskimi agenti, od kojih je bilo nekoliko ranjenih.

Na Poljskem

Dan prvega maja je potekel mirno skoro po vsej Poljski. Le mal spopad se je dogodil v Varšavi med demonstranti in policijo. V industrijskih mestih so se vršile velike manifestacije.

Na Angleškem

V Londonu so demonstrantje glasovali resolucijo, ki izraža simpatije za delavce Ruhrske. Pozivajo vlado, da odpove Versaillesko pogodbo, da pripozna Sovjetsko Rusijo in da zahteva odpoklic japonskih čet s Sahalina.

Na španskem

Na dan prvega maja je prišlo do več spopadov, v Madridu, kjer je policija navaliła na demonstrante, ki so se v velikem številu udeležili manifestacije. Prišlo je tudi do strelbe.

Konflikti na Japonskem

Pariz. — Po vesteh prihajajočih iz Tokija, je bilo na dan prvega maja več ljudi ranjenih, v spopadih med demonstranti in policijo.

Politični pregled

INOZEMSTVO

POGODBA MED SOVJETSKO RUSIJO IN DANSKO. — Sovjetska vlada je odobrila z Dansko sklenjeno pogodbo, ki je omaka pogodbam, ki so bile sklenjene z Norveško, Čehoslovasko in drugimi državami. Po tej pogodbi Danska priznava oficijelno Sovjetsko Rusijo.

DRŽAVNOZBORSKE VOLITVE NA BOLGARSKEM so se vršile pred tednom dni na podlagi najnovejšega volilnega zakona. Na podlagi tega novega volilnega zakona, ki je prikoval potrebam Stambulinskega agrarne stranke, je dobila ta agrarna stranka skoro vse poslance v svojo roko. Komunisti so ostali popolnoma izven parlamenta, dočim so dobili socialdemokratski enega poslance. To je menda v dobri enega leta že peti volilni zakon. Izpremenili so ga toliko časa dokler so dosegli potrdit njega kar so hoteli. In ljudje so prepričani, da je na Bolgarskem pojedel hudič vse komuniste.

DUNAJSKI BREZPOSELNI DELAVCI so priredili v nedeljo 29. aprila veliko demonstracijo pod parlamentom. Demonstrantje so nosili velike rdeče zastave sovjetskimi znakom in tabele z raznimi napisi. Proti brezposelnosti so nastopili narodni socialisti, ki igrajo tudi na Dunaju, kakor pač povsod, vlogu buržoaznih psov. Bilo je več narodnih socialistov ranjenih, kar naj bi dovedelo vsem, da se lažni ne dajo nemoteno napadati.

JUGOFAŠISTI ALI ORIUNAŠI se igrajo junake. V tem oziru posnemajo do pike svoje italijanske in nemške bratce. Brez potrebe in brez vsakega poudarka napadajo mirne ljudi, zlasti delavce. Zaredi njih je bilo v Jugoslaviji za vse polno izredov. Ker nimajo ljudje pred temi narodnimi točevimi nobenega miru bo ljubljanski občinski svet razpravljal o ustanovitvi oborožene organizacije, ki ho imela nalogo braniti ljudi pred temi narodnimi ljubitelji shoda. Pretežno neležijo so priredili velik shod v Beogradu. Dožvelj so političen filjasko. Kralj se je odstranil iz Beograda, ker ni hotel poslušati njihove pozdrave. Demokracije, ki te tope organizirajo, so hoteli uplaviati na kralja in dobiti vlado v svoje roke. Kralj je pa poveril Pašiću naj sestavi novo vlado. Subski bojovniki so nastopili proti enjunašem in je bilo nekaj onjunašev dobro natepenih. Po zgledih v Italiji ne verjamemo, da bi se dočilo se kje državljani, ki bi hotel izročiti državo takim ljudem v roke.

JUGOSLOVANSKA VLADNA KRIZA je baje rešena. Ker ni moglo priti do koncilije med radikali in demokratimi zaradi privetih demokratiških zahtev, je poveril kralj Pašiću naj sestavi novo čisto homogeno radikalno vlado. Tako ostanejo na vladni vsi dosedajni radikali in nasti razum stvari, ki niso bili izvoženj in bodo nadomeščeni z drugimi radikali. Tako homogeno radikalno vlado bodo podpirali tudi Korošec, Spaho in Radić. Izgleda torej da bo začel v Jugoslaviji nov političen kurz, ki pa ni nič manj protidemokratski od sedanjega.

ARETACIJE KOMUNISTOV. — V Beogradu je aretirala policija več sodrugov med njimi glavnega urednika lista »Radnik« Milivoja Koljevića. Oj ti lepa naša demovina. Bilo je zares vredno, da so delovski sinovi preživeli zate svojo dragoceno kri.

PROTIFAŠISTOVSKI IZGREDI V MONAKOVEM. — V Monakovem je prišlo do protifašistovskih izredov. Monakovski fašisti so narodni socialisti. Proti njim so nastopili delavci ker so hoteli narodni socialisti motiti zborovanje socialnih demokratov. Več fašistov je bilo hudo natepenih.

ITALIJA

Trgovinska pogodba med Italijo in Avstrijo je bila podpisana 30. t. m. To je prva redna trgovinska pogodba, ki jo je sklenila po vojni Italija z bližnjim državo. Ob tej priliki je bila podpisana tudi konvencija po kateri si mislijo doseči ojačanje prometa z avstrijskim blagom preko Trsta.

Razredna borba

K splošni stavki v Belgiji

Od minolega tedna traja stavka pošt-nih, brzojavnih in telegrafskih namestencev, kojim je minister Theunis odredil doklado za službovanje izven stalnega bivališča. Samo po sebi umevno, skuša meščansko časopisje pripraviti javnost do prepričanja, da je to politična stavka, kakor tudi, da stavkovalci pospešujejo igro Nemčije. Stavka se je razširila na več mest. Odbor za delavstvo organizacijo je sprejel kot princip splošno stavko, pridržujoč si določitev datuma.

Štrajk livarjev v Marsillesu

Livarji v Marsillesu se nahajajo v stavki od 27. aprila, ker so gospodarji odbili predlog za pogačanje o delovni pogodbi.

Štrajk norveških tiskarjev na vidiku

Ker niso pogajanja med tiskarji in lastniki na Norveškem, ki so stremela za tem, da se prepreči štev poslednjih polabljanje delovnih tarifov, — priredila do nobenega rezultata, predvidja se iz-bruh stavke v tej kategoriji.

pa na raztegnjeno mrežo kakor v

